

ŠKARAT

Zabavno-zbadljiv in šaljiv list.

Št. 14.

V Ljubljani, 25. julija 1884.

Tečaj II.

Pésence.

IV.

Preblázeno srce môje
Zatríplje vselej premilo,
Uzrè-li ljubice svoje
Čaróбно rózovo krílo.
Smíjoča se mi živahno
Napróti hití mi lahno,

Sè solnčnikom si prikíva
Zorán obráz ljubeznjiva,
A izpod solnčnika pazno
Ozíra se v mé prijazno.
Zabíje mi srce hitreje,
Navda je bláženstvo burno.
A déva se dívno nasmeje,
Hitè mimo mène urno;
Poklóni se prijaznjívo,
Procvète jej lice živo,
Očí se sladkó jej užígajo,
Porahlo prsa jej dvígajo
Čaróбно rózovo krílo,
Da srce zatríplje mi mílo,
Da se nemírno zazíblje,
Da rádst mi lice prosíje,
Ko ljubko se mimo privíje,
Napréj se prijetno giblje,
Bistró kakor v lési srne
Na vógli se néžno obrne,
Da me še jedenkrat vídi,
Prednò se skríje za zídí.

Hodé po Ljubljani béli
Po njeném glédam odéli:
I vselej zatríplje mílo
Preblázeno srce môje,
Uzrè-li rózovo krílo
Čaróbone ljubice svoje

V.

Ko sem izvedel tó,
Da ljubiš me srčno,
Zatísnolo se né mi
Vso blago noč okó.

Sreé branilo je,
Močno mi bilo je,
Nebrójno čútov jasnih
Mi je polnílo je.

Vobražal duh je moj
Tvoj čar i kras je tvoj;
Kakó presréčno žível
Bom združen sè tobój!

Čivkoslav Lažán.

Rokovica.

(Iz življenja Ljubljanskega.)

Vitkostasna gospica, poznata po svojej lepoti, ki je bila vrhu tega na glasu, da je duhovita in bode imela, kadar se bode možila, precej „pod palcem“, dobi nekega jutra po pošti duhteče pisemce, v katerem jo neznan obožovatelj prosi za „rendez-vous“.

Kakor pri vseh Evinih hčerkah, bila je tudi pri našej gospici radovednost prva in poglavitna lastnost. „Koga pač zanimam? Kdo je pisec duhtečega lističa? Ali ga poznam? Ali je zal, bogat, duhovit?“

Taka vprašanja rojila so po lepej glavicí in jej neso dale miru, dokler jej ni prišlo na um, kako bi vso to stvar prav lokavo izpeljala. Sama níkakor ne gre k „rendez-vous“, a kaj ko bi šla prijateljica Minka? To bi bilo kaj, sama bi se níkakor ne razpostavila a doznala bi vender, kdo se za njo interesusuje.

Prijateljica Minka je takoj pripravljena v to malo spletko ter odide ob določenej uri na določeni prostor.

Čaka in čaka, hodi gor in dol a nihče se jej ne približa, nihče je ne ogovori. Brezimni Seladon bil je menda star lisjak ki ni hotel na vsako vabo. Moral pa je biti tudi malo galanten, kajti drugo jutro dobi gospica, katera je za rendez-vous prosil a ga je hotela varati, po pošti eleganten zavitek, v njem pa je bila z žaganjem napolnena rokovica, ki je popolnem pravilno kazala — figo.

Glasno je zavrišala in solze so se jej prikrale v žarno oko nad to negalantnostjo, a kjubu solzam še dandanes ne ve, kdo se je tako maščeval.

Blagorodnemu gospodu
Josipu Kovaču,
c. kr. sodn. pristavu

v

Metliki.

Odprto pismo.

Na koliko mesecev bodete dali zapreti g. Slovenčevga urednika, ker ni hotel vsprejeti Vašega odgovora gospodu župniku Schweigerju? in

na koliko mesecev in tednov bodete v ječo poslali uredništvo „Slovenca“, ker se je usodilo citirati in tolmačiti Vam §. 19. fiskovne postave?

Vaš

V Metliki 16. julija 1884.

radovedni prijatelj.
Luka Prosenik.

Resna premišljevanja penzioniranega filozofa
Izidora Muzloviča.

Najnovejša stvar.

V Ljubljani hlev zgradili so
Ter z listjem ga pokrili so;
Pa to vam stória je lepa:
Za v hlev ni najti niti repa.

In slavni listarski očák
Storiti sklène ta korák:
„Hém, k Njemu hočem se zateči,
On bode vedel pravo reči.“

Kaj rekel je oblastni mož?
„Da prazen stal mi hlev ne boš,
Stvarilno bom besedo rekel.“
Ter usta malo je zavlekel. —

In: „bódi, bódi!“ zadoni,
Da nič se v stvarstvo spremeni;
In vredna stvarnika postava
Zaruče glasno — molzna krava.

Več, narod moj ne solzi se,
Pošteno zdaj namólzi se,
Ter večno stvarniku poj slavo,
Da zmašil ti je molzno kravo.

Rogač

A. Kaj meniš, zakaj je utihnil v najnovejšem dnevniku listkar Pèr?

B. Veš, sedaj je klic „Pereat!“ že tako v navadi, da bi kdo nehotoma utegnul misliti, ka se že tudi pod Ljubljanskega lista črto v tem klicu vezbajo. Le izreci besedo **Per** in „Pereat!“ ti kar sam ob sebi pride na jezik.

Nepričakovano soglasje.

Gospod policijski nadkomisar Parma je danes rekel nekemu narodnjaku:

„Tako ne more dalje biti! Mora biti drugače!“
Tudi jest sem istega prepokornega mnenja. Živel skorni preobrat na bolje!

Žan Parmezan.

Daleč smo prišli! Še pred dobrim letom plavali smo kar v veselji, pred par leti pa je bil po vsej deželi pravi pravcati direndaj. Povsod čula sta se prekipeče radosti trobenta in bas, bili smo toli dobre volje, da se nam je hvala in slava kar iz ust valila in da smo z obema rokama pisali častne diplome čestitke in druge take izrodke človeškega veselja.

Danes pa je vse drugače. Po predpustnem razkošnem veselji nastopil je štiridesetdanski post, pričela je prava mačja žalost, s pepelom nam je potresati svoja temena, s slaniko v roci čitati nam je najnovejšega dnevnika nezmotljive razpeljave in če bi kdo hotel v svojej nevolji vsklikniti: **Pereat Šuklje!** takoj pride njegov angelj varuh v podobi visoke deželne vlade in ti zamaši grlo.

Doslej je bil nezmotljiv samo sv. oča papež, odslej naprej pa je nezmotljiv tudi urednik uradnega lista. To si zapomnite ljudje božji! Vlada sama je pa tudi nezmotljiva, kar se prav lahko dokaže. Kajti danes n. pr. prijavita se dva telegrama, jeden iz Trsta, drugi iz Mozirja. V obeh kliče se „pereat!“ a vladna Bosna ostave mirna. Drugi dan pa pride telegram iz Žužemberka, v katerem je tudi „pereat!“ Zdaj pa je ogenj v strehi in vladna Bosna skoči po konci in dotični list se zapleni. Ali ni to sijajna nezmotljivost? „Scisne, mi fili, quam parva cum sapientia mundus regitur?“ dejal je sivolasi Oxienstierna svojemu sinku in prav je imel. Modrosti ne treba ogromno veliko, nadomestuje jo moč in pa uradni sluga, ki pridno konfiskujejo trmoglave slovenske časopise, da se lahko vsak prepriča, kako očetovsko skrbi vlada za nas.

Da mi te očetovske skrbi ne razumimo, je naravno, kajti kakor more politikovati samo tisti, ki je zgodovinar, tako je tudi vladna modrost le za privilegovane kroge. Odi profanum vulgus! Le pomislite, kam bi prišli, ko bi Šuklje na laži ostal? Ali bi ne bila uničena državna ideja ali bi ne morala razpasti vsa Avstrija? Lani je bil ubogi Taaffe zaradi še bolj ubogih 600 gl. na vagi in da se neso dovolili, prišel bi bil čez noč sodni dan, letos pa **mora Šuklje imeti prav** in ko bi se Ljubljaniica proti Vrhniki nazaj obrnila in ko bi makari pritekla celo v Logatec.

„Sokol“ mora biti kriv, ne pomaga nič! Nobeno oko ni sicer videlo, nobeno uho slišalo v uradnem listu opisanih izgrediv, redarstveniki in njih načelnik svetnik Perona odločno zanikavajo vse izgrede, gosp. župan v javnej seji izreče, da v tem jajci, ni dlake a vse zaman! Vsi redarstveniki s Perono na čelu vsi mestni odborniki z županom vred, vse javno mnenje je prazen nič proti nezmotljivemu Šukljeju!

In da bi se ta nezmotljivost ne kalila, ne sme se niti tiskati v javnem zboru govorjena interpelacija in odgovor na to Bravo, bravo, bravissimo! Javni mir in red in tisti, ki imajo zanj skrbeti morajo imeti jako labilno sta-

lišče, ako jim je že lahni pih nedolžne interpelacije nevaren. Slaba vest prouzročuje, da se jim vsaki „desaveau“ vidi tako nevaren, kakor Belzacarju ognjena roka na steni.

Drugod so vladni organi veselili, ako se pokaže, da je bil izgred le izmišljen, dozdeven, pri nas pa hočejo po vsej sili izgred narediti in skoro bi imeli tisti prav, ki vedno trdijo, da se od neke odvažne strani dela na to, spodkopati in oslabiliti vsa narodna društva.

Da, daleč smo prišli! Resnica bôde v oči in na merodajnem mestu se zaštitita in potuha daje laži in obrekovanju, ker to zahteva Šukljeja in vlade nezmotljivost. Bis!

A kakor so izgredi Sokolovi le dozdevni, izmišljeni, tako se bode s časom pokazalo, da je tudi ta nezmotljivost le dozdevna in da „smo za kožo vsi krvavi“. Vsaka reč le en čas trpi“ je rekel Kranjec, ko je Francoza zibal, in res potem je kmalu Francoz moral pobrati svoja šila in kopita in bežati iz hiše, kjer se je tako oblastno obnašal.

Dasi sem star, vendar trdno upam, da kaj tacega še doživim. Ne treba menda na glas povedati, komu bi jaz želel ulogo omenjenega Francoza, razborit čitatelj to sam ugane.

Na svidenje!

Žabarska pesen.

Arija: „Moj fantič je z gornjega kraja“ itd.

Ob jarkih sem s trnkom lazil
In žabe rezljave lovil;
Nobena né htéla prijéti
Vè gozd sem se póti lastil.

Prišedši tjà legel sem v senco
Ter v jezi se svéti zaklél,
Kà več ne poskusim v živénji,
Da kojo bi žabo ujél. —

Saj to mi pa tudi né možno;
Zamàò ves napon in trud stà,
Ker zdavna že mène ujéla
Je ljubezna žabičéca.
Oj ža—bi—či—ca!

Tine Črv.

Na pot.

Zdaj ko odpravljaš se odtod,
Nebrojno želj na dolgo pót
Prijatelji ti vzražajo;
Da bi vzpremljale te pòvsod!

Kaj naj želím ti, draga, jaz? —
Ko zrem v cvetoči ti obraz,
V molitev sklepatà se róci,
In usta prosijo na glas:

Cuvaj, o bože, jo
Hude vročine,
Da je to cvetje
Na lici ne mine!

Čuvaj, o bože, jo
Hudega mraza,
Da ne opali
Jej rožic obraza!

Tine Črv.

Gospod Detter

ki prodaja za drag denar svoje šivalne stroje po Slovenskem, čestokrat pod ne ravno ugodnimi pogoji, rekel je zadnjič, ko so se Sokoli vračali iz Vodmata v mesto: „Ist das ein gemeines Volk, ein Gesindel!“

Iz teh besed lahko sklepamo, da je visorodnemu Detterju neprijetno, če mora s Slovenci občevati in da nam le nerad prodaja svoje stroje, ker s sodrgo in druhaljo nihče nema rad posla.

Slovenci! bodimo tedaj tako uljudni in ne nadlegujmo tega gospoda, da bode trava rastle pred njegovim pragom.

Saj mu tudi več ne treba prodajati šivalnih strojev, ker se že v kočiji vozi.

„Oficijozus“ s svetilnico išče tistega jajca, v katerem je tista dlaka, katero bi on rad cepil.

Dnevni red za prihodnji teden.

Ponedeljek: Zapleni se „Slovenski Narod“ zaradi inserata: „Puške in revolverje“, ker se s tacimi naznanili moti javni mir in red.

Torek: Ista osoda zadena „Slovenca“ zaradi dopisa v katerem se piše, da bode letoz veliko slame, a malo zrnja.

Sreda: Deželna vlada odredi zopet konfiskacijo „Slovenskega Naroda“.

Četrtek: Deželna vlada konfiskuje „Slovana“.

Petek: Deželna vlada zapleni „Škrata“.

Sobota: Deželna vlada konfiskuje „Novega Brencelja“.

Nedelja: Deželna vlada konfiskuje sama sebe. Gott helfe weiter!

Škratogrami.

Mozirje: Muhovnik v roke za take obade à la Šuklje! Pereat!

Ribnica: Muhovnikov imamo dovolj v zalogi. Le po njih! Pereant!

Celje: Pri občinskih volitvah v Celjske okolici so v II. razredu res zmagali nemčurji, to pa samo zaradi tega, ker so „Ljubljanski Sokoli“ zadnjič mimo kazine korakali. Welche Wendung durch Gottes Fügung!

Iz Kranjske Švice: Huda vročina pripeka, da kar zevamo. De se malo ohladim, evo Vam ta dopis. Prosim natisnite podpis z debelimi črkami:

Prof. Fr. Tratodolski.

Trst: Pereat, pereat, pereat!

Žužemberk: Proč z zimskimi suknjami, ker je itak prevroče! Pereat ščuka, ki v našem ribniku škodo dela!

Radovljica: Naše nemškute bi rade osnovale „Frauenorts-gruppe“. Može pa vsi pravijo: Kuhalnico vroke!

Iz Saleške doline: Pereat Šu — — — — — Iverein!

Vrhnika: Živela tiskovna svoboda, kakeršna je v Ljubljani! Ali sta se povrnila Widmann in Auersperg, ka-li? Kaj tacega še tisti pomnijo, ki so pri nas pod most v najstjo šolo hodili. Per — — —!

Opomba uredništva: Imamo še cel snop brzojavk od vseh stranij, a ker so v vseh pereatklici, smo je odložili in predstoječe tiskali samo za poskušnjo, bodo li konfiskovane ali ne. Sicer imamo pa prav malo upanja, da bi odšli konfiskaciji, kajti že včeraj sta se dva uradna slugi v dvorci na Turjaškem trgu pogovarjala: „Jutri bomo pograbili „Škrata“ v soboto pa „Brenceljna! Če uradni sluga že par dnij naprej vedo za konfiskacijo, potem mora res biti. Hony soit, qui mal y pense!

Dober svèt.

Da v bodoče zaradi Sokolovih izletov ne bode nobenih sitnostij več, svetujem: Po vsakem izletu naj gre Sokolov odbor vprašat k visokej vladi: „Prosimo ponižno, ali smo kaj razgrajali?“

Po dobljenem odgovoru, naj se je že reklo „da“ ali pa „ne!“ naj pa vzame odbor kosti svojega rojstva pod pazuho in naj se potruži še k Šukljeju, kajti njegov votum je še le odločilen. Tudi Šukljeja treba vprašati:

„Prosimo ponižno, ali smo kaj razgrajali?“

Še le tedaj, ko odbor tudi na tem mestu dobi odgovor, bode vedel, ali so Sokoli razgrajali ali ne.

Jurij Podverbosmuk.

Pepček: Ali si že slišal, kako „Sokola“ napadajo? Meni se že kar gabi.

Tonček: Slišal, slišal. Veš, kako bodo morali v prihodnje Sokoli vračati se v mesto?

Pepček: No, kako?

Tonček: Po kanalih, kakor Štricl.

Pepček: Tedaj pa naj izvolijo Šukljeja za starosto, da bo naprej lazil, elastičen je dovolj in če se je kanal tudi „zatulhal“, on ga bode že prodrl.

Mej dvema nemškutarjema.

A. Tschau! Grüss dich!

B. Servus! No, kaj pa ti praviš k temu prepiru zaradi „Sokola“?

A. Kaj neki, to je meni vse klobasa. Zadnjič smo mi še ob 3. uri zjutraj peli „das deutsche Lied“ in pa „die Wacht am Rhein“ in živ krst se ni zmenil za to. Zdaj pa toliko kokodakanja!

B. In po vsi sili hočejo, da smo mi razžaljeni.

A. Mi? Jaz že prav nič. Ali mari misliš, da bi ne bil šel že trikrat tožit, ko bi bil le jedenkrat razžaljen?

B. Jaz sem tudi tak. Zakaj pa je vender taka randiga?

A. Veš vlada se je precej blamirala. A blamaže neče priznati, temveč pravi, kakor bi rekel Hans Jörgel: Justament nüt!

Oba: Hi—hi—hi—hi—hi! To bo še smeha, kakor pravi Čamernik „za počt“

(Svoboda v Londonskih gledališčih.) V nekem gledališču v Londonu sta dva glumača v igro uplela naslednji dvogovor:

A. „Ko bi imel ti psa, kako bi ga klical? Znabiti Beaconsfield?“

A. „Ne!“ — A. „Zakaj ne?“

B. „Nečem onečastiti spomina na slavnega moža.“

A. „Znabiti pa Gladstone?“ — B. „Ne!“ —

A. „I, zakaj ne?“

B. „Tudi psa nečem onečastiti —“

Nihče se ne zmeni za take beseee, niti policijski komisar. Tako v Londonu. A v Ljubljani?

V Ljubljani pa je politični kontumac, torba, torba, torba!